

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a Morariloru Nr. 18.

Serisorile nefrancate nu se voru primi decatul numai de la corespondintii regulari ai „Federatiunii.“ Articoliu framisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esti Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pentru Tofaleni.

Prin starantia Dlui V.-popopu in Burcei, Ioanu Silasi, s'au adunatu si s'au tramsi la Dlu Demetru Fogaras, presedinte alu respectivului comiteiu d'in Muresiu-Osiorhei, 13 fl. d'in comun'a St. Neior'a (Nyarló-Kékes) in favorul victimelor baranului Carolu Apo, care inea si asta di este presedinte alu tablei regesci d'in Transilvania.

Blasius, 10. maiu.

Tendentia si incordarile, ce regimulu face spre a nemici autonomia beserecei romane unite si a o subordinata celei romano catolice d'in Ungaria, turbura multu animele omeniloru d'in totu cuprinsulu provinciei metropolitane de Alb'a-Juli'a.

Cei d'in Archidiecesa au si aretat pre facia si fora nece una resvera opiniunile si justele loru pretensiuni in respectulu acestu-a. Eparchiele protopopesci, fiindu provocate acum e anulu ca se alega pentru congresulu constituante alu Autonomiei romano catolice, ins'a provocare — ori-catus de blanda si in doi peri era ea — o-au considerat de vatemarea derepturilor acestei provincie, si au respunsu cu proteste energiose asié catus, in anulu curente, nece provocari de natura acesta nu li s'au mai traiesu. Insemnu aci, cum ca adunariile d'in cari au emanatu aceste proteste in sensulu ordinei date, au fostu mestecate d'in cleru si poporu.

Mai serbatoresce si mai cu multa potere s'a declaratu sinodulu de la 20 octobre carele, cu metropolitulu seu in frunte, respingandu ingerintile, pre catus neindereptatite pre atatu nedorite ale primatului si preste totu ale Pestaniloru, decis, ca se se puna la cale catus mai curend a convocare a congresului i provincie i nostre beserecesci si la casu, candu acesta ar intempi greutati neinvins, atunci se se convoce adunare beserecesca mai a augusta (adeca si numai d'in Archidiecesani) in se compusa d'in cleru si poporu. Asic stă lucrul in Archidiecesa.

Cum stă elu in diecesele sufragane, pâna aci inca nu s'a manifestat in modu solenu, pentru ca aceloru beserece nu li s'a datu ocasiune de a se adună, consultă si declarat serbatoresce a supr'a obiectului acestui-a.

Era deca amblam a resci opiniunea si statul lucruriloru intr'insule, pre alte celi, astămu, ca:

In dieces'a Gherla nu numai nu s'au facutu alegeri, ci provocările primatului — carele nu mai inceteza a-si bate jocu de metropolitulu nostru, si continuă a se geră ca si capulu acestei provincie de Alb'a-Juli'a, — precum se audă aici, s'au retramesu la Strigoniul cu onore, inse fora multiamita pentru ingrigirea superabundante.

Ce s'a templatu si ce se templa in dieces'a Oradei-Mari, numai prin diuarie se strâcura candu si candu la audiul Blasianiloru, ca omenii de la Orade se vedu a nu cunosc necum ceva subordinatiune canonica, dar' nece unu felu de legatura intre dinsii si noi. Ei nu facu nece ac'a, ce comitatele si alte juredictiuni autonome suntu indatenate a face in causele mai momentose: nu se punu in contielegere cu eci alalti frati nece pentru a dobendu una purcedere omogena.

Inse ar' fi una mare smintela, deca starea acesta deplorabile si peritiosa amu aserie-o clerului si poporului si o-amu deduce numai si numai d'in nepasarea seu chiaru instrainarea loru de cetera cesti alalti frati.

Nu, d'in contra, partea leului, meritulu (rectius demeritulu) acestei stări este alu capului acelei diecese. Ca ci intru acesta diecesa, absolutismulu episcopal s'a incubatu si intiepenitu pre multu: si e volo, si e jubeo domnesce preste ca in tota poterea cuventului. Eppulu de a colo o si spune apriatu: „clerulu mieu, dace din-sulu, voiesce, ce voiescu eu.“

De si avemu cause prè destule spre a ne

indoi si a tiené, ca d'is'a S. sale nu este adeveru deplinu: totu-si cu multa parere de reu cauta se luam de adeveritu, ca clerulu si poporulu acelu-a este lipsit de energfa receruta spre a castigá respectarea voynicie seles. Toti se pleca, toti urmeza mandatelor, si asié intarescu pre respectivulu in opiniunea cea ratecita, cum ca a colo nu aru fi alte dorintie de catus cele d'intru anima Sanfei Sale. Clerulu acelu-a, de 20 de ani, nu a tienutu nece unu sinodu, — de doue dieci de ani n'a amblatu se tienă sinodu; ce se d'isem de unu asemenea cleru? Si ce se d'isem de unu eppu, carele nu aduna pre fiii sei in giurulu mesei sale, carele nu ambla se-i cunosc, inderepte cu spiritalu blandetieloru si pasca dupa canonele santei baserece?

Si poporulu binecredintiosu de a colo? S. Paulu a d'is: „m u i e r i l e s e t a c a i n basereca.“ La Orade pâna acum au tacutu si barbatii nu numai in besereca ci si despre besereca!

Nu este aci semnu de lasetate de una parte, si semnu de preingrigire de alt'a, preingrigire, ca nu cum-va besereca aca, vediendu-se adunata, se nesuesca a validá aspiratiunile spre libertate eclesiastica, cari aspiratiuni acum jacu ferecate in adunculu piepturilor?

Ei, dar' se ne reintorcem la obiectulu nostru principale. Se pote, ca Oradanii si acum voru trameze representanti la congresulu Pestanu si asié infige unu pumnariu in corpulu beserecei nostre, — ba pote, maiestriele sfrete ale strainiloru dandu man'a cu nesce tendintie condamnabili voru esplotat nepasarea culposa spre a ne taiá de totu acestu membru, — se pote, cum amu d'is, si un'a si alt'a d'intru aceste: dar' aca nu credemus se fia cu potentia ca besereca Oradana adunata canonicesce, se decidia candu-va rumperea sa de cetera provinci'a metropolitană de Alb'a-Juli'a.

Se luam inse de adeveritu, ca Oradanii, conformandu-se „voiei unice“ voru intrá si acum in congresulu unguriloru d'in Pest'a, si se intrebamu apoi: Este ore purcederea acesta canonica si legale? Potu-se deduce d'in ea ore-cari indetoriri d'intru acesta fapta a loru, dupa ce ei nu au lueratu in modu legale, nece au fostu chiamati prin capulu canonico alu beserecei loru, carele este metropolitulu de Alb'a-Juli'a, ci de unu metropolit strainu, carele nece una data n'a avutu juredictiune canonica preste besereca romana unita, si a earui ingerintia anticanonica s'a oprit strinsu prin Bull'a papale d'in Decembre 1853, — potu-se deduce oblegatiuni d'in lucrarea Oradaniloru, dupa ce dinsii nu au luerat u ca unu corp u adunatu in modu canonico, ci ca nisce membre risipite? Dupa opiniunea nostra, corpulu moralu alu diecesei Oradane nu devine oblegatu intru nemicu, pentru ca dinsulu, ca atare, nece una da'a nu s'a declarat pentru partecipare, ma nece ocasiune spre aca nu a avutu, ca-ci nu a tienutu sinodu.

Totu cam aceste le potem dace si despre Lugosi, mai alesu despre partea lui de d'incolo, adaugandu si ace'a, ca in dieces'a acesta adi domnesce una completa confusiune, nu numai pentru diferintia d'entre partile ei, ci si d'in caus'a altoru necesari. Dupa incurcaturele provenite an-tain d'in betranetie, apoi d'in veduva, cine ar poté predice: ore interregnulu folosif se va spre vindecarea unor rane d'in viet'a de 15 ani a acestei diecese atatu de espuse, ori se va intorce spre a castigá charulu celor potenti, fia si prin destramari ulteriore? Nu, acesta nu credemus se o pota predice vre-unu moritoriu; inse, fora nece una arogare potenii dace, ca venatori de charulu celor potenti, candu e la urm'a urnielor, de comunu se vedu siliti a eschiamá cu unu Iosifa d'in istoria Transilvaniei: „a si a remunereaza cei potenti!“

Acestu-a este statul, in care ne astămu facia cu incercările de subjugare ale strainiloru. Acesta este opiniunea publica a beserecei, pre catu ea s'a potut manifesta; er' Aschierii nostri, deca voiescu a se bucurá de increderea ace'a, ce se

Pretiulu de Prenumeratuncu:
Pre triu lune 3 fl. v. x.
Pre siese lune 6 " "
Pre anulu intregu 12 " "

Pentru Roman'a
prea intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
,, 6 lune 15 " = 15 " "
,, 3 " 8 " = 8 " "

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale pentru fisece-carsa publicatiune separata. In locuia deschisa 20 cr. de linia.
Un exempliaru costa 10 cr.

cuvine se aiba unu archiereu si fora de care poatea dinsului devine ilusoria, asculte si se conformeze justelor dorintie ale filoru loru spirituali, convinsi fiindu, ca ori-ce pasiu contrariu, in locu de crescere si latfie, va trage dupa sine ruina inevitabile. M. M.

Dieces'a Oradana, Sinodu diecesanu si Congresu autonomu.

„Si nu ne duce in tentatiune...
ci ne mantuiesce de.... Congresul de Pest'a alu catolicilor magari.

Absolutismulu si despotismulu in dieces'a greco-unita a Oradei Mari, de la apunerea marei Vulcanu incoce si pâna in dîlele nostre, a fostu una afurisita planta, carea si-a gasit aici pamantulu celu mai potrivit, si, asta-di, acesta leguma reputatiosa a ajunsu chiaru in florea sa. Te prinde mil'a de bietii prenti ai acestei diecese bine-cuventate (!), — cari, cu putine exceptiuni, aru si toti, in tota privint'a, cu sentiminte bune, — candu i vedi si optindu, debelati, cu capetele in diosu, si ne indresindu, de fric'a mariloru d'in Orade, neci chiaru cu vorba necum cu condeiul a-si descoperi parerile despre unele intrebări baserecesci. Era, daca i intreb: pentru ce tacu si suferu atatea abusuri? ti-respondu, ca si nu potu grai, nu potu serie, ca-ci se ie in nume de reu la Orade, ba ca de multe ori, pentru nemic'a tota, sunt espusi si la persecutiuni, suspiciunari, etc. — Asié nu mal pote fi; — de aci inainte cauta se ne interesam si noi mirenii de sortea acestei diecese nefericite; ca-ci, ori si cum, odrul pestilentu alu legumei descrise mai susu se respandesce si preste noi si preste fiii nostri; — la arena dara, fratiloru mirenii: frunta deschisa, vorba franca si sincera! Eu credu, ca vomu gasi usioru si doctoru si leacu, ca-ci romanulu tiene, ca: „dupa tota bub'a este frundia.“

Leacu pentru tote bubele diecesei si, preste totu, pentru tote retele asié numite baserecesci, sunt numai si numai Sinodele! Pare, ca vedu ce spaima si insiorare insufla in Orade si numai chiaru cuventulu „Sinodul.“ Unu parintielu de cei de la guvernulu diecesanu de Orade dise mai de-una-di catra unu prentu d'in provincia: „Daca ve lasam noi pre voi, se ve adunati la sinodul, apoi pre toti ne alungati de aici.“ Pre guvernatorii drepti si legitimi nu-i mai alunga nime, ci numai pre usurpatorii si despotii apesatori i alunga cete odata dreptatea batu-jocurita, candu pote ajunge la triumfu.

Amu spera, se nu avemu de acel-a in Orade...“

Da, da, Sinodul, santiloru parinti d'in Orade; nu ve temeti nemicu de elu; ca-ci si DVostre credeti, — si inca sciu, ca ve tieneti mai mari credintiosi decatul noi mirenii, — „intruna santa, soborniceasca si a potoliceasca basereca.“ Au nu?

Aru fi forte multe retele bube, cari aru trebu si le insisu, si cari si-astepta vindecarea numai prin sinodu — dar' acuma, ca se nu des-gustu pre onoratii cetitori, me restringu numai la ceteva casuri si impregiurari, mai d'in dîlele nostre.

Oradanii stau gata la chiamarea Primatei de la Strigoniul, cu care noi nu avemu nici una legatura, afara de cele 4 puncte dogmatice, intru cari suntemu un'a, si mai multu nemic'a, — stau gata, d'eu, a intrá in congresulu catoliciloru d'in Pest'a, ca se fia acolo coda altor'a. Nime in lume nu scie si nu pote precepe, ce vreau ei acolo? Se si ápera fundatiunile, — d'eu ei. Ce fundatiuni se aperati acolo? — Desbetati ve odata, pentru D'dieu! — Avemu drept la fondulu Religiunari si pote si la alte fonduri, ce voru eadé sub sfera autonomiei catolice, — d'eci DVostre. Da, asié d'eu si eu, ca avemu, — avemu drept la multe, — inse engetati DVostre, Santiloru Parinti de la Orade, ca veti poté apera seu vindicá acele drepturi in congresulu autonomu

de Pest'a? Reu ve insielati. Dacazu majoritatea acea grozava ve pote sorbi d'intr'una, seu, in casulu celu mai bunu, vi-ar' aruncă ceva ca d'in gratia, si ar' dice apoi: că in presentia si cu invirea vostra au complanatu tota treb'a; si, astfelu, vi-ar' astupă gur'a pentru toti vecii vecilor! Terenul acestu-a de a ne aperă si vindică drepturile nostre la unele fonduri e falsu. Trebuie să cauțăm altu terenu, terenul celu adeveratu, si acestu-a e a casa, a casa, in Congresulu nostru: la Blasius! De acolo ne potem noi aperă si vindică drepturile nostre cu succesu. Pentru casigarea acestui terenu adeveratu ar' trebuī să conlucrati si DVostre d'in tote poterile.

Acesta e o intrebare, carea se poate deslegă in Sinojd. Vreti a aperă in congresulu de Pest'a dreptulu de fonduri! Dar' fondurile, cari le avem noi a casa, cum stau? Cine si cum le manipulează? Cine le controlează? Cui se dau sotocete? En dati, Domniloru, să ne vedem de treble nostre odata mai binisioru. Audu, că in administrarea fondului vid.-orfanalu se comitu anomalie si abusuri grozave; a nuve d'in acelui fondu dau Santi Parenti de la asié numitulu guvernă diocesanu, — fără nici una regula, fără nici una normativa, — cui cătu vreu, p. e. pâna ce fizice fostului ore-eandu Canonice Radnoti si Dsiora I—da capeta d'in acelui fondu subvențiune anuale cu sutele, alti orfani si veduve de preuti nu capeta nici este una suta, ei mai putinu, si nu toti si tote intru una forma, ci care cum, dupa cum vine la socotela colo in Orade, sciti DVostre, cum se reversa grati'a. Preutesele veduve, daca se marita, nu mai au pensiune d'in fondulu cestiunatu, nici chiaru daca remanu si a dou'a ora veduve. Ast'a ar' fi bine, daca s'ar' tienă de regula pentru tote casurile; dar' ce să vedi? Una pretesa vedua, carea s'a maritat u a dou'a ora, se intielege, dupa mirenu, si a remasă era-si vedua, capeta pensiune d'in fondulu vid.-orfanalu, era alt'a, in asemenea stare, recurgandu, cu provocare la casulu primu, pentru pensiune, i-se respuse: că pentru că capeta un'a, nu urmeza, că are dreptu a pretinde si alt'a. Audită logica Oradana!!

Si sciti DVostre, omeni buni, d'in ce bani s'au infinitata si se maresce pre anu ce merge acestu fondu? De acolo, că sia-care preutu diecesanu casatorit u ori si veduvitu (celibii ba) solvesc in totu anulu 6 fl. 30 cr., era clericii, cari se casatorescu cu fete de mireni ori de preuti d'in alte diecese (audită una restrințere opusa chiaru legilor naturei), solvesc in fondulu vid.-orfanalu 420 fl v. a. — Alu cui e dara acestu fondu? Alu preutiloru diecesani, si ei taeu totu si si suferu a li-se administră avereia loru cu una economia resipitoria; suferu, ca unii d'intre cei d'in Orade, să facă cu avereia loru cine scie ce..... Pana candu?? Dar' destulu acuma! Fire-aru destule de crestatu, destule rele de vindecatu, si trebuie să vina odata si tempulu!.... Si n o d e diecesane si Congresu autonomu romanescu, cu metropolitul romanu in frunte, si tote voru fi bine.

Audu, că Santi Sa, Eppulu Oradanu, nu ar' fi strainu de către sinodulu diecesanu, ci nu mai sfetnici lu mai instraina si pre elu, pentru că se temu reu, că voru fi luati la socotela.

Ve rogu, ve conjuru, fratiloru mireni, fii ai acestei diecese ca, de locu ce va returna Santi Sa Eppulu de la Rom'a, să cremu, se pretendemu noi cu intetire convocarea sinodului diecesanu, dupa norm'a celui de mai de una-di d'in Blasius; — să spunem Santi Sale francu si sinceru, cum să treb'a, că ci Santi sa nu o cunosee, — anume: că daca lucrurile voru merge in dieces'a Oradana totu asié; daca, inainte de tote, nu se va convoca sinodu diecesanu, care să vindece una mie si una suta de bube si bole; daca, afara de acestă, voru mai merge si la congresulu de Pest'a: intru una demanetă frumosa se voru tredî cu Eppu si eu preuti, in se diecesa nu va mai fi niceaire*). Videant ergo consules!!!

Camer'a representantiloru Ungariei.

Siedint'a de la 23 maiu.

Presedinte: Paulu Somsich. Notariu: Antoniu Majláth. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrui: b. Ios. Eötvös, c. Iul. Andrassy si Colom. Bedekovics.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei trecute, presedintele pune pre biuroulu camerei literale credentiale ale deputatului Nicolai Szathmáry,

*) Forte bine.

alesu in cerculu Ginez, cottulu Abauj. — Se tramtă la comisiunea verificatoria. Dupa acea se presinta diferte petitiuni, cari se transpunu comisiunei petitiunarie.

Ionu Kiss interpeleaza pre ministrulu comunicatiunei, daca are cunoștința, că calea ferata ung. de Nordu n'a refuitu inca proprietarilor pretiului pentru pamenturile espropriate, si daca voiesee a face despusețiunile, ca numit'a cale ferata să correspunda obligatiilor sale?

Ladislau Tisza interpeleaza pre ministrulu comunicatiunei, pentru ce calea ferata ung. de Ostu, contr'a despusețiunilor legei, nu se duce pre la Turd'a? — Se voru comunică ministrilor concerninti.

Ales. Csiky presinta unu proiectu de conclusu, conformu carui-a camerei invita pre ministrulu interneelor ca, la casu candu sustinerea camerei magnatilor ar' apară de necessaria, să presinta unu proiectu de lege despre reformarea numitei camere pre bas'a sistemului reprezentativ estu-modu, ca projectul cestiunatu să se discuta innainte de projectul de lege despre organizarea juredictiunilor. — Se va tipari si impară intre deputati.

Ministrulu cultelor, b. Ios. Eötvös, respondind la interpellatiunea deputatului Teod. Mátkovich, facuta in privint'a esarendării nelegale a bunului fundatiunulu de la Kisberény, dice, că numitulu bunu s'a datu prin licitatii aceluia, care a promis mai mult; cătă despre devastările padurilor, oratorele declară, că acele nu se potu comite, fiind că bunurile stău sub inspectiunea directa a guvernului.

Teod. Mátkovich este multiumitul cu una parte a responsului, inse doresce, ca ministrul să ordineze investigatiunea oficiale in privint'a devastărilor padurilor. — Responsul ministrului se iă spre scîntia.

Cont. Alesand. Ap ponyi presinta estrasulu procesului verbalu alu camerei magnatilor, conformu carui-a magnatii au adoptat, fără modificatiune, proiectele de lege despre sporirea sumei cu carea are să participe Ungaria la spesele comuni, causate prin provincialisarea unei părți a confiniului militariu, si despre construirea căilor ferate Valkány Perjamos si Nyiregyháza-Ungvár, esprimandu si pentru venitoriu ore-si cari dorintie. Proiectele de lege se voru tramite Majest. Sale spre sanctiunare, era estrasulu procesului verbalu se va tipari.

Ministrulu cultelor, b. Ios. Eötvös, respondind la interpellatiunea deputatului Gavrilu Várad, facuta in privint'a mutării politecnului d'in Bud'a in Pest'a, dicundu, că nu se simte indreptatul a mută numitulu institutu in Pest'a, pâna candu nu va fi terminatul nouu edificiu.

Interpelantele nu este multiumitul cu responsul ministrului, promitiendu că va presinta unu proiectu de conclusu in acesta privintia.

Trecundu-se la ordenea dilei, se continua discutiunea a supr'a propunerei ministrului presedinte, c. Iul. Andrássy, ca projectul de lege despre organizarea municipiilor să se tramita la sectiuni, precum si a supr'a contr'a-propunerei lui Col. Tisza, ca adeca tramitera la sectiuni a projectului cestiunatu să se amâne pâna la toamna.

Dupa una discutiune lunga, la carea participa mai multi oratori d'in drept'a si stang'a, majoritatea camerei adoptă propunerea ministrului presedinte.

Se submite in desbaterea camerei projectul de lege despre construirea căilor ferate industriarie Gömör, care se primește in generalu si specialu.

Dupa acea se adopta, fără observatiune, projectul de lege despre construirea căilor ferate vicinale Bánréve-Nádasd.

Siedint'a se inchiaia la 2 ore d. m.

Siedint'a de la 24 maiu.

Presedinte: Paulu Somsich. Notariu: Antoniu Majláth. Pre bancele ministeriali: c. Iul. Andrassy, Stef. Gorove, Balt. Horváth si Col. Bedekovics.

Dupa cetirea si autenticarea procesului verbalu alu siedintiei d'in urma, presedintele presinta camerei mai multe petitiuni, cari se tramtă la comisiunea petitiunarie.

Stefanu Majoros interpeleaza pre ministrulu financiilor, pentru ce a radicatu din posturile loru si a pensiunatu pre oficialii Petru Kiss si Iosifu Osgy, contr'a voitiei loru si cu tote că numitii oficiali sunt inca apti pentru portarea oficialor, si daca acestă s'a intemplatu, pentru a face locu favoritilor guvernului? — Se va comunică ministrului respectiv.

Ministrulu comunicatiunei, Stef. Gorove, respondind la interpellatiunea deputatului Carolu Boboróy, relativa la despusețiunile luate de guvernul pentru aprobarea partitelor asigurate si daunate prin licuidarea societății transilvaniane de asigurare, dice, că guvernul n'a potutu face nemic'a in acesta privintia, de ora-ce nu este chiamarea lui d'a incassă prin organele de statu pretensiunile, ce fostă societate le are facia de privati si societăți private; de altimetre veri-care daunatu are dreptul d'a procede pre cale legală contr'a societății

dissolate. Interpelantele este multiumitul cu responsul ministrului, care se iă spre scîntia.

Paulu Ordódy relateaza, că comisiunea verificatoria a verificat alegerea deputatului c. Aleșandru Zichy, reservandu-se terminul legalu de 30 dile pentru presintarea protestelor, ce s'ar face contr'a alegrei lui.

Iul. Kaucz relateaza, că comisiunea financiară a adoptat projectul de lege despre construirea căilor ferate Essegu-Sissecu-Karlstadt.

Colom. Szelli raporta, că comisiunea financiară si pentru căile ferate au primitu projectul de lege despre esarendarea canalului Franciscu. — Ambe raporturile se voru tipari si tramite la sectiuni.

Ministrulu presedinte, c. Iuliu Andrásy, aduce la cunoștința camerei, că Majestatea Sa a radicatu pre Melchiora Lónyay din postulu său de ministru ung. alu financiilor, numindu-lu ministrul comunu de finanțe; era ministru ung. de finanțe a numitul pre Carolu Kerákolyi, fostul secretar de statu in ministeriulu pentru aprobarea tierei. (Esclamări vine din drept'a.) — Dupa acea pune pre biuroulu camerei legile sanctiunate de Majest. Sa, despre statorirea numerului judecătorilor aplicati la tribunale de apelatiune, despre modificarea unor paragrafi d'in procedură civilă dela an. 1868, despre modificarea legii relative la publicarea articolilor de legi, despre inarticularea tribunalelor districtuali regimiste si, in fine, despre publicarea legilor comuni unghiresci-creote in diet'a Croaștei. — Se publica si dupa acea se tramtă camerei magnatilor.

Trecundu-se la ordenea dilei, se retesca a treia ora si primește definitiv proiectele de legi despre construirea căilor ferate vicinale Gömör si Bánréve-Nádasd. — Se tramtă camerei magnatilor.

Siedint'a se inchiaia la 11^a, ore a. m.

Siedint'a de la 25 maiu.

Presedinte: Paulu Somsich. Notariu: Stef. Majláth. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrulu Balt. Horváth.

Dupa cetirea si autenticarea procesului verbalu alu siedintiei d'in urma, se tramtă camerei magnatilor proiectele de legi despre construirea căilor ferate vicinale Gömör si Bánréve-Nádasd.

Dupa acea presedintele pune pre biuroulu camerei literale credentiale ale deputatului Iuliu Beniczky, alesu in cerculu Petervásár, cottulu Hevesiu. — Se tramtă comisiunea verificatoria. In fine se presinta mai multe deputatiuni, cari se transpunu comisiunei petitiunarie.

Dupa una discutiune scurta, relativa mai cu séma la procederea sectiunilor facia de proiectele de legi transpusse loru spre deliberate,

Siedint'a se inchiaia la 10^a, ore a. m.

Oradea-Mare, 21 maiu 1870.

Concertulu arangiatu aici, in 17 maiu, in folosulu institutului de fete, a decursu cu unu succesu splendidu. — „Vulturul negru,” sal'a cea mai mare a Oradei, fusese chiaru plina, — cu putena exceptiune, — de publicu romanu. Inca nice una petrecere său intreprindere publica romana n'a fostu aici asie inadinsu cercetata, ca acestă. Afara de cei d'in comitatulu nostru, ne au onoratu cu presint'a familie d'in cottulu Satu-Marei, Aradului si Solnocului-de-mediul-locu. Avut'amu inca ospeti d'in Pest'a si Gherla; mai alesu zelos'a preutime a accusu d'in tote părți.

Acesti stimati ospeti, credu, că si-au aflatu despartirea ostenelelor si speselor in eminentele succesu alu concertului si in cordial'a petrecere fratiesca romana, ca-ci in adeveru arare-ori ne potem petrece romanesce.

Programul concertului l'ati publicat la timpul său; de ora-ce in se personele diletante pâna aci au fostu necunoscute, am de a vi impartești, că pre fortepianu au concertat Domnisiorele Veturi'a Romanu si Maria Véghs; pre violina Dnulu Adrianu Boni; in cantu Dnii Ales. Catoca, Paulu Popu, Augustu Rezeiu, N. Ferlescu si tinerul studinte Varg'a; au declamat Dnii Al. Catoca, Paulu Popu, Sab. Andro, I. Popu, P. Suciu si I. Serbu. Tote si toti au secerat aplauze, er' coconitiele inca si cunune si buchete de flori. Fia-care d'in debutanti a satisfacutu rolei sale, fără eroare; credem, că publicul intregu n'a acceptat, n'a dorit alt'a, că-ci nu s'a adunatul să asculta si să critique artisti, ci să auda fragede cuvinte, sentimenti si tonuri armoniose romanesce, in cari s'a si potutu delectă, că-ci tinerele si tinerii nostri si-au arestatu desfășurarea si curagiul de a sta fată cu orice publicu numerosu, fără de a veni in confuziune.

Abstragandu de la joculu precisu alu Dsiori Veturi'a Romanu in „Sonata” lui Mozart, unu capu de opera, a carui apreciere cade in sfer'a preceptorilor artisti de muzica, publicului i-a placut baritonul dñi Catoca in „Una suspiriu,” romantic de Franchetti, — apoi duetul dñi Ferlescu cu

tinerulu Varga: „Pana candu romanu voi si, nu me temu ca voi per i,” ce si avea reprezentanța la capetulu fia-carei strofe. (Dnulu Feritescu are unu tonu basso, carele ar face onore veri-carei tribune teatrale); si in urma, una frantura din opera „Babá-Hirea.”

Dupa finirea declamatiei „Că tra romane,” din autorul alu poesiei, I. Vulcanu, carele era de fată cu stimatii săi parinti, fiu aplaudat cu entuziasmu si poftita la infatisare pre tribuna, dupa ce publicul se spuse in vivato.

Dupa finirea concertului, scaunele se curatîra din mediu-locul salei si capell'a garnisonei militare Jablonssky incepî „Ardeleana,” cu unu studiu, carele pîna aci incă nu s'a esperiatu; in genere muzica militara a esecatul cu mare precisiune si multa placere tote piesele, cunun'a saltului „Ardeleana” si sîrul celu lungu alu „Romanei,” ocupara intrega sal'a; parchiele, cari au saltat cu aceste salturi, le potem pune de la 60 pana la 80; atate romance amabile inca n'amu vedîntu in Oradea-Mare adunate intr'unu locu.

Rondulu la pauza a venit la 1 ora dupa media-noapte, cîndu apoi s'a executat sortitul; s'a sortit 57 cole; fia-care colă a avutu doi numeri caceigatori, afara de doue cole, pre cari au fostu obiecte mai de pretiu. Sortile le-au trasu coconitiele: Maria si Elisa batea Szász, N. Cicerone scu, Lin'a Sabo, N. Szabo si N. Golya. — Efectul sortitului se va publica.

Candu s'a finit Cotillionul cu multe insemne, bucheturi si decorațiuni, au fostu 4 ore demanetă, candu orele, resarindu, ni dede semnu se ne despartim, ce'a ce se si intemplă pre la 4½ ore, dupa ce barbatii mai inchinara in chiliele laterale in sanetatea bravilor nostri, cari lucra si suferu pentru caușa comuna. Despartirea se intemplă cu dorintă, ca cîtu mai de multe ori se avemu ocazie de a ne adună frati in sentiri.

Căte si cari dame au participat la aceasta petrecere romana, carea din judecăta regină balului si cu ce gustu au fostu imbracate, credu că se va descrie in foia beletistica „Familia,” cadiendu aceste in sferă ei, noi dicem pre scurtu, că au fostu multe, si că tote au fostu frumosochiloru nostri, pentru că au fostu romane. Dieul asi se le si traiasca!

Strainii s'a aratat pre indiferenti fatia cu noi, de unde potem vedé, că n'avemu ce se ne radîmam pre altii de cîtu pre noi insi-ne.

Resultatul materialu alu concertului se va publica. Cu multumita publica trebuie să mentiunam, că dlu Michaelu Mezey, arendatorele „Vulturului,” a datu sal'a, — er' comandanțele regimentului Jablonssky a datu muzica gratis spre acestu scopu filantropicu. Daca, domnilor, initiativă si cuventul debile alu unei femei a potutu produce unu asemenea rezultat in causa natuinala, pre langa cointelegera fraticesca, ce n'amu poté face cu poteri unite? ◎

Siomcut'a-Mare, 15. Maiu 1870.

Congregatiunea marcale trei lunaria a districtului Cetatei-de-Petra s'a tienutu in dîile 3. 4. si 5. ale lunei lui Maiu, sub presidiul capitanului supremu Nicolau Ujfalussy „de Hunia.”

Membrii comitetului, adunandu-se in sal'a destinata pentru congregatiune, la propunerea vice-capitanului secundariu, S. F., au constituitu una deputatiune, in frunte cu D. deputatu dietale, d. Vasiliu Buteanu, pentru a invita pre capitanul supremu la ocuparea presidiului.

Deci avuram onore a-lu gratulă in giurul nostru, in trei vîvate entuziasme, rostite in limb'a nostra indatitata. Dlu Ujfalussy ne intimpină cu una vorbire, in felul seu rostita cu destula elocintia ince mistificata cu ce'a mai viperosa politica; anume elu dîse că: „de candu potere a chiorana e depusa in manele sale, intrige si invidia d'intre intelectintă a chiorana s'a nemiciu cu totul; astă-din locul loru domnesce armonia si cointelegera fraticesca, la care impregiurare cu bucuria si spreme indestulirea si recunoscintă;” si acestea cuvinte linguritorie se luara la protocolu atunci, candu suntemu maltratati de inimicilor nostri seculari in gradul supremu, ba mai multi romanasi chioreni pusilanimi si concentraza increderea in politic'a rusinitoria a cătoru-va anguri locali. Ce? cugeta ore d. presedinte, că cu astfelui de cuvinte dulci ne va cascigă animale sub flamură politicei sale? Sperămu că romanii din Chioru, de-si anim'a loru jace intru una patima ungurăsca eredită, nu voru consenti cu politic'a d. presedinte.

Se mergemai departe, si se vedem ce s'a intemplă in adunare.

Pentru salutarea capitanului supremu luă cuventul neobositulu si zelosulu patriotu, innocentulu nostru vice-capitanu secundariu, S. F., de altintre romanu de nascere ince cu alte sentieminte, si replică: „Ne bucurăm că avem onore a Te gratulă in modestulu nostru giur; Atotpotintele săti deo vietă lui Nestoru, ca se ne poti fi cormitoriu in dieci de ani, că-ci in tinerița nostra, cum ti-a placutu a dîse, domnesce armonia cea mai buna;

căci noi, ca omeni liberali, nu ne ocupămu de cestiunile nationalitătilor; noi, cari am nascutu intru una patria comună, trebuie se respectănumai patria, si să nu ne demitemu la cestiuni de naționalitate, căci „inter duos litigantes terius gaudet.”

Eca ce sentieminte are unu romanu; elu ni spune in fatia, să nu simu roman, si ne indemna numai la iubirea patriei. Inse sancta nostra detorintia cătra patria o scimă noi pre bine, far' ca să ne indemne domnulu oratoriu; dar' ni sprijinem dorerea cea mai adunca la neutralitatea si tepiditatea oratorului. Cum ore nu si aduce a minte oratorulu, cătu sange au versat strabunii nostri pre acestu suntu pamentu, unde nu existe petra, pre carea să nu sia cursu sange de romanu, nu riu, care să nu sia fostu rosu de acel sange; si noi totu-si să tacem; să nu pretendem nemica; să nu ne ocupămu cu cestiunea de naționalitate; să simu indiferenti, ca domnia sa oratoriul; să simu escontentati cu vorbe dulci, cu promisiuni. Ce aru dice strabunii nostri la aceste cuvinte, deca s'ar' scolă din mormintele loru?

Se vedem ince si justitia domnului Ujfalussy et consortes. In cerculu „Solymosiului”, cu repausare a bravului teneru jurasoru, B. Mihalea (Fia-i tierină usiora si memoră bine-cuvantata!), a devenit vacantu unu postu de jurasoru, care s'a substituitu cu Gecze János, pre langa delaturarea a mai multor teneri romani, intru adeveru apti, si cuaalificati pentru inplinirea oficiului mentionat. Ioanu Gecze este omu absolut de vîrstă ince numai cu doue clase normale; totu cuaalificatiunea lui este: că scie putin vorbi si scrie unguresce fiindu ca e nascentu romanu, — si că venindu dupa interesele sale miserabile, s'a prefacutu in „semiductus felmagyar.” Am fostu martore, că acestu jurasoru, intru una di intrega, abie a fostu capabilu a decopiat 20 orduri. Eca, ce omeni are domnul Ujfalussy pre cari i pot folosi, ca pre masine, la efectuarea intrigelor sale!

Nu potu să nu memorediu inca pre unul d'intre masinile Dlui Ujfalussy, unu individu cu multe merite, pre care D. Ujfalussy l'a onoratu cu unu postu de asesoratu; acestu individu este cunoscutu intregului popor romanu; elu este Nicolau Katona care, in anul 1848, a spenjuratu romanii, i-a maltratatu, i-a decapitat; elu judeca acum a asupr'a personelor si bunurilor din Chioru.

Domnale Katona! nu te remusca conștiința aducandu-ti a minte, cine ai fostu in 1848 si cine esti si in presentu? Nu-ti bate anima, candu stă inaintea Diale unu orfanu, alu căruia parinte a fostu victimă Diale! Nu tremuri a calcă pamentul scaldatu cu sangele martirilor romani, locul sangerosu, plinu de doliu, unde sunt astrucate victimele tiraniei Diale! Nu-ti pare că, calandu-li mormintele, umbrele martirilor romani, se senscă profanate? O provedintia divina, pâna candu vei suferi astu-feliu de omeni in mediul-locul nostru?*)

Riurénu.

Romania.

Diariul „Romanul” comunica, că la 6. maiu, a. c., a avutu locu in sal'a Slatineanu din Bucuresci una intrunire publica, la careau participat mai bine de doue miile cetățenilor. Din cauza caldurei celei mari, n'au potutu vorbi de cătu numai DD. E. Stătescu si Ionu Brăteanu. Objectul discutat in numita intrunire a fostu: a perare Constitutiunii, a Legilității si a Libertății, adoptandu-se urmatorile rezolutiuni:

„Avendu in vedere sistem'a fatală, ce de aproape douoi ani bantue tiere si care tinde a prelungi domuirea sa si d'acum inainte;

„Avendu in vedere actele, prin cari acea sistema pune in primejdia nu numai interesele publice si private in intru, dar' chiaru esintintă naționale a Romaniei;

„Intrunirea publica de la 6 Maiu 1870 otaresce a se urmară, prin tote midile cele legale, punerea in lucrare a rezolutiunilor de mai josu:

„1) Constitutiunea să inceteze d'a fi una fictiune, spre a deveni una realitate.

„2) Sortea tierei să nu se mai lasă in voi'a unei actiuni oculte (ascunse), care incungura astă-din tronul si-lu tiene departat de națiune, exercitandu inimurirea cea mai funesta asupr'a intereselor vitali ale Romaniei si potendu compromite insa-si esintintă iei.

„3) Guvernul să fie spresiunea majorității unui parlament liberu alesu, spre a nu se resolve de cătu in tiere si prin tiere tote cestiunile cari privesc la bună stare sociale si naționale a Romaniei.”

In urmă votării acestor rezolutiuni, adunarea a votat urmatorul comitat de 27 de cetățenii, caroră li-a incredintatul sarcină d'a face ca aceste rezolutiuni să devina unu faptu implinitu:

Nicolae Golescu, Ionu Brăteanu, George M. Ghica,

Costache Panaitu, Ionu D. Chica, G. Coemgiopolu, Dumitru Brăianu, Efremu Ghermanu, Eugeniu Predescu, Stefanu Golescu, Ionu Cantacozino, Gr. Balianu, Const. Robescu, Papiu Ilarianu, Ionu Codrescu, N. Paclianu, C. Caramaliu, G. Goga, Stefanu Petroni, Radu Mihail (maiore), Colonelu Gigartu, Eugeniu Statescu, Scarlatu Crezulescu, Grigore Cantacozino, George Missailu, Ionu Ionescu, Dumitru Culoglu.

VARIETATI.

** (Nenorociri in România.) Coreșpîndintele din Busuresci alu diariului „P. Lloyd” serie, că pre lini'a ferata d'intre Bucuresci si Giurgiu s'a intemplatu una catastrofa trista. Doue trasure s'a intalnitu si isbitu un'a de alt'a; mai multi pasageri si-au aflat mortea, multi au scapatu, inse raniti. — Asemenea nenorocire s'a intemplatu intre Bacău si Romanu unde una rîpa, surpandu se, restornă punctea de preste Siretu si aruncă in apa pre toti omenii de pre dins'a. Doue-dieci omeni, intre cari si copii, s'a innecat. Tote podurile de preste Siretu s'a ruptu; comunicatiunea intre România si Moldova s'a intreruptu pre aceasta linia.

** (Santfa sa, episcopulu Caransebesului) Ionu Popasu scăpatu in 16 l. c. ca prin minune d'in manele mortii. Rîul Timis, marindu-se forte tare, ruspe podul Caransebesului vechiu si asi'e caletorii trebuiau să treca prin apa, mai multi se si inecara. Episcopulu, incediindu-se in caii săi cei buni, vră să treca riul, inse undele insurate, restornandu-i carută, lu apucara in posessiunea loru, dar' betraniul episcopu se luptă cu curagi si si-salvă vietă.

** (Decoratiuni) Majestatea Sa decoră pre DD. Mihail Pavelu, vicariu foraneu alu Marmatiei in Slatina, si Vasiliu Mihalea v. arci-diaconu de Visieu, cu crucea ordinului Franciscu-Iosif. — Fără a contesta meritele acestor pre-onorabili domni, amu dorî ca decoratiunile, ordurile, crucile si stelele să nu prinda radecine intre romani si să nu li se dă mai multa valoare decâtă au. Meritele nu trebuie să spenđuire pre pieptu, locul loru este conștiința. Daca nu ne insclămă, cineva d'intre romani s'a adresat chiaru si către noi, inainte de căte-va lune, ca să-i cascigă cum-va vrea una decoratiune pentru meritele sale. Se intielege, că nu se tiene de noi de a cersi de la guvernul magiaru decoratiuni pentru unu romanu, ba nece că credeam că, la recomandarea noastră, guvernul magiaru ar' decoră pre cineva. Atâtă scim ince că, de comunu, decoratiunile se ceru prin aspiranti si se dau mai totu-de-un'a in urmă propunerei ministrului de langa personă Majestății Sale. Acestu ministru alu vanității omenesci este astă-di Georgiu Festetics, si se numesc: ministrul decoratiunilor. Marturisim, că nu ni pre place a vedé pre romani ambalandu dupa decoratiuni, si inca, ce'a ce e forte tristu, chiaru in impregiurările de fatia.

** (Inabilitatea) Viitorul celu mai de aproape va resolve una cestiune, ale carei consecintie voru cutremură lumea intrega. Piul IX, episcopulu Români, servul servitoru lui Ddieu, nu numai că nu vră să vedia consecintele divinității sale, ci le urgiteaza acum cu mai mare temeritate. Cu atâtă mai reu pentru baserica catolică carea, in asemenea casu, va merge către dissoluția totală. Oră se apropia, si acum, candu suntemu siguri că monstrul nu se mai poate evita, să dicem cu tota liniscea sufleteasca, că poate ni va servi spre bine. Candu posibilitatea istorica a reformei incetează, atunci incepe necesitatea istorica a revolutiunii. In dîile noastre i cade cu greu chiaru si celui mai simplu si mai fanaticu omu a crede in infalibilitatea unei finti victuiorii si apoi moritorie, carea constă in carne si os, ca si din-sulu; elu inca se va scandaliza; omulu cultu inse, a carui minte s'a emancipat de sub influența fantasiei, va salută noua dogma său cu unu surisu dispretenitoriu, său o va respinge cu energie.

** (Unu ministru de resbelu in estate de 90 ani.) Una scire electrică d'in Lissabon'a, cu dat'a 19 maiu, ni spune, că unu maresialu, anume Saldanha, s'a pusu in fruntea a siese batalioane soldati si in decursu de una ora s'a luptat contră gardei palatului regescu; nu multu dupa aceasta catastrofa ince vedem pre acestu Saldanha in conferinta cu regele, er' trupele, cari putin mai inainte erau inimice, le vedem fraternisandu si poporul strigandu: „să traiasca regale si armata! Josu ministeriul!” Aceasta este inadecvata una enigma si trebuesc deslegata. — Maresialul Saldanha, unu betrani de 90 ani, si-puse in gandu a ajunge cu orice pretiu la ministeriu, dar' vediindu, că pre cale pacifica nu-i succede, si-a luat refugiu la poterea armerilor. A facut pâna acum trei rescole, nice un'a ince nu avă pentru elu succesulu dorit; cea din 20 faură a. c. nu nabușita mai inainte de erumpere. In fine, betraniul Saldanha, lasandu-si postulu său de ambasadoru in Parisu, veni să-si ceră norocul insu-si in persona si să restorne prin una noua rescoală ministeriul lui Loulé, care si-perdi tota popularitatea, căci de două ani de dile, tieră cere reforme radicali, cere ameliorarea stocelor financiare, inse in daru. Aceste impregiurări favorisara planul betraniului maresialu, elu se servă de ocazie si

*) Asteptămu.

Red.

— acum lu vedem la guvern. Ministeriul lui Loewe si-dede demisunca indata dupa catastrofa de la palat, er' Saldanha este incredintiatu ca formarea noului cabinetu, pastrandu-si pentru sine portofoliul ministerului de resbelu.

** (A por i'a.) Diurnalul „M. Polg.“ scrie ca, prototipulu justitiei magiare d'in Transilvania, famosulu Erostratu alu comunei romane Tofalu, baronulu Carolu Apor, — pre-eunosentu intregei Romanini, — ar' fi cerutu de la ministeriul de interne stramutarea numirei comunei Tofalu. Acelu-a-si diuariu recomenda, ca Tofalu se se numesca de aci incolo : A por i'a. Nume forte nimetu, ca-ei a por i'a insemnă in limb'a greca : miseria, indigintia, etc.

** (Socotela publica.) Venitulu curatul alu balului tenerimii romane studiose in Pest'a, tenu tu la 29 februariu a. c., a fostu 142 fl. v. a. D'in acesta suma s'a asignatu, conformu conclusului adusu de tenerimea romana in adunarea sa de la 4 aprilie a. c., societătii de lectura „Petru Maior“ 100 fl. v. a., era restulu de 42 fl. s'a impartit intre urmatorii dni : Simionu Mărgineanu, jur. an. I., 10 fl., Demetru Selegianu, jur. an. III., 10 fl., Ale sandru Lucaciu, tecnicu an. I., 10 fl., Georgiu Murariu, jur. an. IV., 6 fl. si Iona Marcusiu, ascult. de filosofia in an. II., 6 fl. v. a. Pest'a, in 25. maiu 1870. In numele comitetului distribuitoriu,

Georgiu Rudeanu m. p.

** (Poligamia la mormoni.) Este cunoscuta, ca la admirabil a secta a mormonilor său a santiloru in diu'a d'in urma, nu numai ca este concesa poligamia, ci ea se considera chiaru si de unu meritu, ca-ei femeele numai in modulu acestu-a potu intră in imperatiu ceriului. Daca singur'a fapt'a, ca unu barbatu se aiba de una-data mai multe femei, este de desaprobatu in gradulu supremu, atunci in multe casuri se adangu inca si impregiurari accidentali, cari ni revolta sentimentele facia de una atare casatoria. Abstragandu de la ace'a, ca esiste degià una multime de exemple, cari ni areta ca unu barbatu a luat u de-una-data done scu trei sorori, una manipulatiune, carea se face cu placere forte mare ca-ci, de regula, sororile traiescu mai bine intre sine, — prin urmare, abstragandu dela acestu casu de totu comunu, se dău exemple, candu unu barbatu s'a casatoritu de-una-data cu mam'a si fet'a. D'in relatiunile de affinitate, cari se nascu d'in poligamia, nu se mai poate intiepti neci chiaru unu scrutatoriu istoricu. Sp. es., duoi barbati se casatorescu cu doue femei, cari sunt sorori; dupa acc'a fiacare mai ie căte una femei, si a nume unul pre sor'a celui-a-laltu. Fia care d'in aceste casatorie duple e bine-cuventata cu copii. Acum'a, in ce gradu de affinitate stau copiii intre sine? Se nu creda nimene, ca dora exemplulu acesta ar' fi precugetat, d'in contra ei este adeveru. — Mormonii afirma prin apostolii si agentii loru, ca la ei este unu paradisu adeveratu, ca totu omulu respira amore si concordia, ca la ei infloresce buia-starea, sanetate si bucuria. Acest'a este minciuna. Capitala mormonilor, pre langa tota pusetiunea ei cea buna, e cea mai nesanetosa d'in tota lumea; acolo mortalitatea este mai mare chiaru decat in New Orleans, resedint'a frigurilor galbini. Mai alesu mortalitatea copiiloru e forte mare, ce se explica de acolo, ca mormonii sunt seraci si, prin urmare, trebuie se lucre forte multu, etc. Cei mai multi mormoni nu potu dà copiiloru loru una educatiune regulata d'in simpl'a causa, ca famili'a loru este absolutu pre-mare. Unu corespondinte scrie de acolo urmatoriele : „Aici in cetate traiescu cinci barbati, cari la olalta au siepte-dieci femei si aproape una suta si diuometate copii! Eu potu se numescu cu numele una duzina de barbati, ale caroru case sunt pline cu femei, era copii loru jacu toti in cimitiru.“ Veri cine se potu convinge usioru, ca intre femeele d'in aceste familie mari nu esiste asemenea intielegere buna, precum voiescu a afirmă mormonii paganiloru (adeca, celor ce nu sunt mormoni). De altmintrele secolu frumosu de acolo a inceputu, in tempulu mai recinte, a nutri si propagă idee revolutiunarie. Elu (secolu frumosu) voiesce a delatură poligamia si, precum la noi, asi si la „Santii in diu'a d'in urma“, unu barbatu se aiba numai una femea. Tempulu va areta, daca frumosele de langa laculu saratu voru potu reesi cu nesuntiele loru, ce li dorim d'in anima.

** (Vien'a si locuitorii si.) Mai diu metate d'in locuitorii acestei capitale e compusa d'in persone venite d'in alte tiere si regate ale imperiului. Prin urmare, Vien'a nu este una urbe curatul germana, ci mai multa una urbe intr'adeveru austriaca, adeca ea reprezinta diversele natiumi d'in monarcie. Strainii (in sensu largu), cari locuiescu in Vien'a, se potu imparati precum urmeza : 125,213 barbati si femei, veniti d'in diferito tieri ale monarciei; 35,326 barbati si 40,845 femei d'in Austri'a-inferiore. Afara de acesti-a, mai sunt in Vien'a 12,891 barbati si 9327 femei, straini (in intiesulu propriu.) Sum'a totala a personelor straine, cari locuiescu in capitala Austrii, se urca la 260,432 individi. Este de mare interesu a vedea in ce propotioni sunt re-

presintate in Vien'a diferitele tieri si provincie austriace. Aceasta urbe are 101,542 boemi (54,520 barbati si 47,022 femei); 29,058 barbati si 28,109 femei d'in Moravi'a 19,37 barbati si 18,197 femei d'in Ungari'a (d'in totu nationalitatilo); 5613 barbati si 5055 femei d'in Silesia; 4315 barbati si 5437 femei d'in Austri'a-superiore; 4438 barbati, si 3936 femei d'in Galicie; 2785 barbati si 2620 femei d'in Stiria; 1224 barbati si 851 femei d'in Tirolu; 990 barbati si 464 femei d'in Carniolia; 630 barbati si 591 femei d'in Carintia; 682 barbati si 311 femei d'in Transilvania; 402 barbati si 410 femei d'in ducatulu de Salzburg; 335 barbati si 183 femei d'in Confiniile militare; 281 barbati si 127 femei d'in Bucovina; in fine, 135 barbati si 77 femei d'in Dalmatia. Afara de acesti-a, sunt in Vien'a, 5678 prussiani, barbati si femei; 5270 bavarezi; 1736 sasoni; 1188 insi d'in Viertemberg; 574 insi d'in Baden; 432 individi veniti d'in ducatulu de Hessen; 764 alte persone d'in diferite parti ale Germaniei; 96 insi d'in Belgia; 78 d'in Dani'a; 859 francezi; 105 greci; 434 anglezi; 1287 italiani; 52 holandezi; 7 portughezi; 511 rusi; 68 insi d'in Svedia; 990 d'in Elvetia; 24 ispanioli; 907 turci; 585 romani (d'in Romani'a); 279 serbi (d'in Serbi'a); 21 africani; 6 brasiliani; 197 americanii d'in Statele Unite; 31 persone d'in alte parti ale Americii, si 39 d'in Asia. D'in contra, 114 vienezii locuiescu in Prussia, 72 in Bavaria, 41 in Elvetia, 94 in Francia, 39 in Anglia, 50 in Italia, 66 in America, 9 in Africa si 12 in Asia.

** (Numiri.) Foi'a of. „B. P. Közlöny“ publica in numerulu seu dela 26. maiu a. c. doue autografe imperatosci, prin cari fostul ministru ung. de comerciu, industria si agricultura, Stefanu Goroove, este numitul ministru alu lucrariilor publice si alu comunicatiunii, era Iosifu Szalay ministru de comerciu, industria si agricultura.

Sciri electrice.

Lissa bon'a, 19. maiu. Maresialulu Saldanha resistă asta-di demanet'a in timpu de una ora cu siese batalione pronunciamentisti contr'a gardelor regesci de la palat. Siepte soldati fură omoriti si 30 raniti. Saldanha ocupă fortulu St. Georgiu in Lissabon'a, dupa aceea tienu una conferintia lunga cu regele. Loule demissionă era, Saldanha fu incredintiatu cu formarea noului cabinetu si primi pentru. sine portofoliu ministeriului de resbelu. Oporto si alte cetăti secundara la acesta miscare, carea de altmintrea fu curatul militar. Poporatuna a fostu linisita.

Lissa bon'a, 20. maiu. Dupa lupta de la palat, trupele se impacara si fraternisara. Fortulu San Georgiu fu ocupat de tierani armati. Poporulu strigă in decursulu luptei : „Se traiasca regele si armat'a!“ Josu ministeriulu! Se accepta flota ispaniola.

Carlovitz, 21. maiu. Comis iumea pentru petitiuni relatate despre reincorporarea comunitatii serbo-romane Ecsanu la patriarcatul serbescu; cu aceasta ocazie se esci in siedint'a de asta-di a congressului una desbatere de totu infocata a supr'a nelegalei incorporari catra metropoli'a romana a unor comune d'in Banat. Se fecera imputarii aspre patriarcului Masicreviciu si episcopului Naco. S'a alesu unu comitetu ad hoc si episcopulu este provocatu a face una declaratiune in serisu in privint'a acest'a. Luni se incepu desbaterile a supr'a organisatiunei congresului.

Vien'a, 21. maiu. Consiliulu ministerialu decise disolverea toturorui dietelor, afara de cea boema. „W. Ztg“ publica chiaru unu decretu imperatosci in privint'a acest'a. Nouele alegeri se voru publicat manu in terminu legalu.

Paris, 21. maiu. D'in Civitavechia se ananca, ca una banda republicana imprasciata a trecutu granit'a papale la Badia, fu in se respinsa de catra trupele franceze. Se accepta in Civitavechia si in Toulon sotirea a dueo batalione de soldati francesi.

Munich, 21. maiu. Camer'a deputatiloru respinsese, cu 75 contra 67 voturi, stergerea pedepsei de morte.

Paris, 21. maiu. Cu ocazia presintarei resultatului plebiscitului, Schneider, presedintele camerei, tienu una cuventare, in carea facu mențiune despre originea imperiului si despre mai multe reforme, areta si precisă insemențatea rezultatului plebiscitului, dieundu, ca prin acest'a Francia a pusu libertatea sub seculu dinastiei imperatosci si a marelui corp de statu. Imperiul, respundiendu-i, areta cu multumire, ca natuinei i dede pentru a patra ora unu testimoniu elatantu de incredere. Sufragiulu universalu pas-treza in miscarea sa una vointia constanta. Contrafii pusera intrebarea intre revolutiune si impe-

riu. Tiera inse decise in favorulu ordinei si a libertatii. Imperiul intaritu in basele sale areata tarif pri moderatiune. Regimulu va fi cută legile fara partialitate si fara sfida. Elu se va abate d la liberal'a sa directiune, va apeta interesele si va scifi casciga respectu vointă natională. Anu scapatu — dñe imperatulu de cestiunile constitutiunali, acum trebuie se avem una tînta, unu scopu; omenii denii de ono si toturorui partitelor se se stringa in giurul constitutiunii, se domolesca patimele, se ape societatea de molipsirea falselor doctrine, se aseure marirea si salutea Franciei, se respondere lumina in tote pările, se simplifice cursulu a ministratiunii, se imbunatatesca legile, se rezolva problem'a unei imparatii mai bune de da e. Aceasta este program'a nostra. Voturi consentitorii camerei potere noua; asta di mai multe ori si eandu se privim fara frica in facia vietorului.

Burs'a de Vien'a de la 27. Maiu, 1870.

5% metall.	60.15	Londra	123,50
Imprum. nat.	69.75	Argintu	121.—
Sorti d'in 1860	96.25	Galbenu	5.83
Act. de banca	720.—	Napoleond'or	9.83
Act. inst. cred.	255.40		

Publicatiune

In comun'a romanesca Sant-Georgiu, in Valea Relei, in unu contientu romanticiu alu districtului Nasaud in Transilvania, se afla una fontana cu apa minerală si cura pentru totu omulu — si in cele mai multe morbi e vindecatoria.

Omulu sanatosu, carele a beutu acesta apa, placuta gusta, — s'a facutu mai sanatosu, er' celu patimat — morbosu, s'a mantuitu de patim'a sa adeca s'a vindecatu de morbul său, daca s'a potutu conteni de la altă băutură in timpulu de cura.

Pana la anulu 1853/4, aceasta apa minerală era in cunoscuta strainilor, numai locuitorii acestei comune foloseau de dins'a; in anulu 1853/4 inse, venindu Dr. Gavril Manu ca pretore in tractulu pretorial Rodna si San-Georgiu, infinită indata unu comitetu pentru radierea de scalde de cura la fontan'a minerală, castigand spre acestu scopu concessiunea de la Inaltulu guvernurii transilvanu; inse lipsindu comunei proprietarioi San-Georgiu mediul-locle banale, s'a radicatu numai căteva scalde de cura: 6 cabine pentru cele calde si unu basin pentru scaldatoria rece; cele d'antăi se preparau a petre ferbinti. — Avendu cur'a unu rezultat minunat cu beutulu apei minerale si folosirea acelor scalde simple, necesitatea aduse cu sine, cătu in anulu trecutu 1869, prin parintesc'a grige, energia, si intelectiune a onorab. d. capitanu supremu districtuale, Ale sandru Bohatiel, s'a pusu stabilitorul scaldelor in stare coresponditora, edificandu de nou cabinele pentru scalde calde si immultindu pâna la 20, er' basinul pentru scalde reci pâna la 4 scalde calde nu se mai gatesca prin petre ferbinti, si prin una masina cu vaporu. — Este ospetaria coresponditora timpului prezentu, medicu de scalde forticeputu, anume d. fizicu districtualu, Dr. Stefan Popu; este sperantia, ca preste putieni ani, acest scalda de cura va fi cea mai renomita si mai frecuente intre tote cele-lalte scalde minerali din Transilvania, nu dora pentru frumeti'a de localitati si alte intocmiti frumose, ci pentru cur'a si folosulu celu mare, ce lucreaza omimea d'in acesta apa, carea are in sine esența aacelei poteri vindecatorie, care in alte ape minerale din patria, d'or' si alte provincie, nice de cum nu se poate vedea si d'in brosuri a edata de domnulu Dr. Folberth din anulu 1860.

Ce rezultate mari a adusu cur'a acestei ape si folosirea acestorui scalde, potu marturisi multi, cari sunt vindecata, mantuita de morbul loru, si, de exemplu Dlu medieci militaru de stabu (Militär-Stabs-Arzt) Schmidt alu carui su de totu nepotintiosu, — care jaceă ca mort fiindu adusu pre carutia, — prin cur'a acestei ape si scalde s'a facutu deplinu sanatosu.

Saisonulu scaldelor de aicea se incepe in acestu an cu prim'a juniu si va dură pâna la finea lui septembrie deci d'oritorii de a veni la acestu stabilimentu de scalde, se potu adresă — pentru mediu-locire de cortel — prin epistole francate la subserisulu.

Sant-Georgiu, in 15 maiu 1870.

Masimul Halitia, m. p. arendatorele scaldelor minerale din locu.

Proprietariu si editoriu ALESANDRU ROMAN Redactoru respund. interim. IONU PORUTIU.